

A photograph of a person sitting on a modern chair with a chrome frame and black seat. The person is wearing a dark jacket, black tights, and black knee-high boots. The floor is covered in a large-scale black and white checkered vinyl tile pattern. The background shows a perforated metal wall and other chairs.

Vinyl

Fakta om materiale • Lægning
Brug og vedligeholdelse af vinylbelægninger

Gulvbranchen

Garanti for gode gulve

Gulvbelægning af vinyl anvendes i skoler, sygehuse, kontorer, butikker og i alle boligens rum, ikke mindst i badeværelser, bryggers og andre vådrum. Vinyl fås i et væld af farver og mønstre, og overfladen er let at rengøre og vedligeholde.

Materialet

Vinyl er den daglige betegnelse for polyvinylchlorid (pvc). Materialet er et kunststof med en række gode egenskaber, som gør det velegnet til gulvbelægninger. For at opnå de ønskede egenskaber tilsættes der forskellige hjælpematerialer ved fabrikationen, fx stabilisatorer, blødgørere, farvestoffer og eventuelt fyldstoffer.

Til vinyler, som er godkendt af Gulvbranchen, anvendes udelukkende DINP (diisononylftalat) som blødgørere. DINP er risikovurderet i EU, og ingen af undersøgelserne har ifølge Miljøstyrelsen givet anledning til fareklassificering.

Vinylbelægninger er ofte forsynet med en slidstærk og rengøringsvenlig overfladebeskyttelse i form af polyuretan eller tilsvarende.

Polyuretan indeholder ikke opløsningsmidler og giver vinylbelægningen en tæt overflade. Dermed er vinylgulve sundhedsmæssigt uproblematisk.

Vinyl forhandles i tykkelser fra 1,5 til 4,0 mm. Vinyl kan udlægges på et eksisterende gulv, hvis underlaget er tilstrækkelig tørt, jævnt og stabilt.

Vinyl fås også med en mere ru overflade til brug på steder, hvor der stilles krav om en forøget skridmodstandsevne.

Tolerancen på undergulvet må normalt være højest ± 2 mm på et 2 meter retholt. Det betyder, at lunger og forhøjninger kun må afvige fra planheden med 2 mm.

Homogene og heterogene vinyler

En homogen vinyl er ensartet og gennemfarvet i hele belægningens tykkelse. Dermed ændrer gulvet ikke udseende, selv om det slides med tiden.

Den heterogene vinyl består af flere lag, typisk et slidlag, som kan indeholde indfarvede vinylkorn, et trykt mønsterlag og nederst bagsidelaget. Desuden kan belægningen indeholde en armering, som forstærker vinylen.

Vinyler fås også med et underlag af skum, hvorved tykkelsen bliver op til 6,5 mm. Vinyl med skumunderlag er mere trinlydsdæmpende og varmebehagelig.

Cushion-vinyl er en heterogen vinyl, som primært anvendes i boliger.

Banevarer og fliser

Vinyl findes som banevarer og fliser. Banevarerne leveres i bredder mellem 1,2 og 4,0 meter. Fabriksfremstillede fliser fås i mange forskellige dimensioner.

Lægning

Vinyl limes til underlaget. Underlaget kan være et betongulv eller et pladegulv. Et nyt vinylgulv må ikke lægges ovenpå et eksisterende gulv af linoleum, vinyl eller tæppe. Hvis undergulvet ikke er tilstrækkelig jævnt og stabilt, anbefales det, at det eksisterende gulv først spartles eller at der udlægges et lag flydemørtel, så undergulvet bliver plant.

Før vinylen lægges, skal det akklimatiseres i mindst 24 timer. Dette sker bedst ved at banerne opskæres og udlægges løst på gulvet. Under og efter limning af vinyl skal lufttemperaturen og undergulvets temperatur være 17-25 °C. Luftfugtigheden bør ligge mellem 35 og 75 %. Der må ikke være kraftig træk eller kraftig solindfald under lægningen af gulvet.

Tæt tilskæring til lodrette flader (vægge, skabe mv.) er muligt. Det anbefales dog, at vinylbelægningen skæres med 1-2 mm luft til afgrænsningerne, og at der af rengøringshensyn afsluttes med en fuge eller liste. I vådrum gælder andre regler, idet banesamlingerne hér skal svejses vandtætte.

I gulvbelægninger som vinyl må det påregnes, at pladesamlinger i undergulvet kan fremtræde svagt synlige – især i ensfarvede gulvbelægninger og i modlys fra vinduespartier eller direkte lyspåvirkning fra halogenlys og lignende.

Daglig brug

Vinyl kan anvendes på gulve med gulvvarme, dog må temperaturen ved gulvoverfladen normalt ikke overstige 27 °C, for ellers kan vinylen på længere sigt blive ødelagt, og lyse vinylbelægninger kan blive misfarvede.

Vinyl kan få mærker af meget tunge møbler. Læs mere i Gulvbranchens folder 'Elastiske gulvbelægninger – statisk og dynamisk belastning'.

Svejste vinylbelægninger

I badeværelser, bryggers og andre vådrum, hvor vinylgulvet udsættes for vandpåvirkning, skal banesamlingerne svejses, så de er vandtætte. I vådrum må der kun anvendes vinylbelægninger, som er godkendte af Gulvbranchens Vådrukskontrol (GVK). Det anbefales i øvrigt af rengøringsmæssige hensyn, at alle svejsbare vinyler svejses. Dette kan først ske, når limen er tilstrækkeligt hærdet. Til svejsning anvendes svejse-tråd og specialværktøj, og bør derfor udføres af en fagmand.

Gulvbranchen har i samarbejde med den svenske Golvbranschen i 2008 gennemført en undersøgelse af svejsedampe. Målingerne viste, at luften tæt ved svejseområdet indeholder ftalater i begrænsede mængder og under de arbejdsmiljømæssigt anbefalede grænseværdier. Derfor indebærer svejsning i vinyl ingen speciel sundhedsfare.

Gulvlæggere, som er medlem af GVK, har gennemgået den relevante uddannelse i pvc-svejsning og udførelse af vådrum i henhold til gældende anvisninger og lovgivning.

Vedligeholdelse

Vinylleverandørrens anvisning om rengøring og vedligeholdelse skal altid følges.

Forkert rengøring kan medføre skader på overfladen.

Til daglig rengøring er tørmopning eller støvsugning tilstrækkelig, og gulvet vaskes efter behov i vand tilsat et universalrengøringsmiddel eller et vaske-/plejemiddel. Der henvises i øvrigt til de enkelte leverandørers anvisninger.

For yderligere information henvises til:

Vinylleverandørernes tekniske datablade.
Gulvfakta. Udgivet af Gulvbranchen.
SBI-anvisning nr. 200, Vådrukskontrol.
Vådruksfakta – Udgivet af Gulvbranchen.